

Predplata u Šibeniku:
Pojedini broj stoji 4 para
Na knuću 6 para
Predplata van Šibenika:
na godinu 8 Kr.
na po godine 4 Kr.

Vlastnik,
izdavaatelj i odgovorni urednik:
VLADIMIR KULIĆ.

HRVATSKA RIEČ

Pisma i preplate šalju se ured-
ništvu. — Nefrankirana se pisma
ne primaju. Rukopisi se ne vra-
ćaju. — Oglasi se tiskaju po 20
para, priobćena, zahvale, itd. po
40 para redak ili po pogodbi.

Tiskarica
Ivan Sflaginat
Trg Sv. Ivana.

IZLAZI SRIEDOM I SUBOTOM.

Šibenik, 24. svibnja.

Hrvatska i Austro-Ugarska. Lajoš Košut god. 1848. bijaše ustao proti Austriji i, kad nije htjela pristati na njegove zahtjeve, digao je oružanu silu. Hrvati su tom prigodom uzduvali Austriju, a Lajoš Košut, svladan od Rusije, morao je iz domovine pobjeći i živjeti u umrieti u prognostvu.

Poslije pobjede, Austrija nametnula absolutizam i Magjarima, koji su je htjeli uništiti, i Hrvatima, koji su je spasili, a o Lajošu Košutu bijaše svak uvjeren, da ne će više sudjelovati u austrijskoj politici. — Da će njegov duh, njegova misao oziviti, da će mu sin s kraljem ugovarati, to nije nitko mogao ni sanjati, a ipak sve to doživljavamo.

Franjo Košut, sin onoga buntovnika, ugovara sa kraljem i zahtjeva danas ono, što je njegov otac zahtjeva. Magjari i danas kao i onda traže podpunu nezavisnost. Povraćamo se u doba 48. god., i sa svim da nema ni bune, ni krvoprolića, ipak je borba zlostoka kao i onda.

U ovom žestokom sukobu Austrije i Ugarske svi Hrvati čute, da i za njih nastupaju sudbonosni časovi. Ne samo, nego i Nemci i Magjari priznavaju danas odlučujuću važnost Hrvata i hrvatskoga pitanja kao i 48. Koliko s jedne, toliko s druge strane čuje se važnih izjava, navlastito glede Dalmacije, dok mi sami, i s ove i s one strane Velebita, kao da nismo dorasli ovom povjestnom času, u kojem će se odlučiti za mnogo i mnogo godina o našoj budućnosti, a možda i za uvijek.

Istina, naše novinstvo, podučeno događajima 48. god., razpravlja prilično živo o ovim pitanjima, ali kao da se uzručava progovoriti otvoreno i stvarno, a što je glavno, osim riedkih iznimaka, kao da ne zna pravo ni kuda bi, ni što bi.

Sve, što se piše kod nas, možemo svesti na dvie skupine različitih mnjenja. Prvo mnjenje bi bilo, da se, uz neke garancije, priključimo Magjarima i da im tako po-

možemo u borbi. Drugo, da i Banovina podje u Rajsrat, jer da bi tako mi Hrvati, svi na okupu, pomogli ostalim slavenima u Austriji.

I jedno i drugo mnjenje temelji svoje razlaganje na okolnosti, da mi Hrvati možemo pomoći Magjarima proti Austriji, ili Austiji proti Magjarima. I po tom, prema pruženju pomoći, da bi nam ili Ugarska ili Austrija uzvratila uslugu uslugom.

U ovim različitim stanovitima našeg novinstva kao da odlučuje ili precerana mržnja, ili ničim opravdani optimizam. Vode nas osjećaji, a ne razbor. Od ozbiljnog političkog djelovanja kao da zaziremo, kao da ne osjećamo ni potrebite volje, ni dovoljne snage. Stvarnog rada ne vidi se nigdje i s nijedne strane.

Na taj način, dok se s jedne strane ponizivamo, s druge se izlažemo da nas razviču kao sredstvo despotizma. U jednom i drugom slučaju mi kao narod gubimo veoma mnogo.

Naprotiv znamo i vidimo, da u politici, u državnistvu ne odlučuju ni osjećaj, ni ljubav, ni zahvalnost, nego hladni razbor: je li što korisno ili štetno, je li što pomaže ili oduzima gospodstvu dotičnoga naroda.

Kad je jedan narod došao do spoznaje, da mu je što korisno, onda on napregne sve svoje radne sile, da prihvati korist, a odstrani štetu.

Svaki Hrvat zna, da mu je jedini narodni cilj narodna nezavisnost. Dakle mi kao narod moramo da prihvatimo samo ono, što nam u tom pogledu može pomoći. Ali ne samo to, nego mi moramo da u tom smjeru radimo bez obzira na druge narode, a radeć samo za se ne smijemo ipak da nas vodi želja, da drugomu škodimo. Na taj način mi bi stekli i poštovanje i priznanje i pomoć onih naroda, koji teže za čim i mi težimo.

Ove misli imale bi nas voditi i u današnjim časovima.

Ne smije nas voditi ni mržnja proti Magjaru ni proti Niemcu. Nas kao narod, mora predvoditi samo narodna korist: narodno ujedinjenje i nezavisnost. *Dakle i naša politika mora biti podpuno samostalna, t. j. samo hrvatska.*

Ali ovo su samo misli i ništa drugo, a u državnistvu se ne uspeva nego jedino radom. A u tomu kao da smo nesretni. Reklo bi se, da je sudbina nas Hrvata doći uvijek uru kašnje. Dok drugi rade mi razpravljamo, a kad drugi sprema plod svoje radnje, dodje nam na pamet, da i mi spremimo plod, ali to ne možemo jer smo zakasnili. Strah nas je, da će nam se i ovoga puta tako dogoditi, jer ne vidimo ozbiljna pokreta.

Ako svi znaci ne varaju Austrija će se sporazumiti sa Ugarijom: oni će proći preko nas na dnevni red kao da nas i nema, a sve krivnjom našom. *Mi ćemo onda htjeti pobirati plod sporazuma, ali kako nismo radili ni sijali, tako ne ćemo ni ploda imati.*

Još bi mogli, skrajni je čas, ozbiljan i sudbonosan. Treba da se maknemo i to odmah.

Razne novine su javljale o sastanku svih hrvatskih zastupnika. U tom sastanku da će se pretresti naše držanje i prema tomu, da će sve stranke raditi složno. Od tog sastanka do sada nema ništa. Dapače isti zastupnici o njem kao da ne znadu ništa.

A vrieme leti..... i žetva je blizu. Nije više časa za novinarsko razpravljanje. Svaki gubitak vremena grieh je. Treba raditi. *Treba se sastati, dogovoriti, sporazumiti, zaključiti i stvarnim predlozima izaći pred kim se ima i tu, kao narod svjestan svoga položaja i svoga zvanja, ugovarati i ugovoriti i to čim prije.*

Taj obći sastanak svih hrvatskih zastupnika imao bi se sazvati, po našem mnjenju, daje moguće odmah. — Neka naše zastupnike u tom ne spriećava različito političko mišlje-

nje ili osobno nesporazumljenje. — Neka se u ovom važnom času za boravi sve, što je osobno, a neka svakoga predvodi ozbiljnost položaja i budućnosti domovine. Tko više od svoje osjetljivosti žrtvuje, biti će zaslužniji. Tko u ovom času bude predpostavljao osobnosti obćenitom dobru, ne bi zaslužio da je živ.

Naše zastupnike pri njihovom zajedničkom razpravljanju i zaključivanju — o tom nema dvojbe — nadahnuti će ljubav domovine, koja je svima sveta, i za to mi od toga sastanka očekujemo veoma mnogo. Ali samo neka taj sastanak bude čim prije, a neka rad zastupnika bude odvažan, mudar, neustrašiv i, do potrebe, bezobziran, prema onoj: *flectere si nequeo superos Acheronta movebo.*

Ako se bude tako radilo, biti će i žetve i ploda, te će Hrvatska zauzeti u monarhiji ono mjesto, koje joj pripada.

Prepirke oko američke loze.

Na naš članak pod gornjim naslovom, Murgurov list nije imao ništa stvarna da primjeti, već po svome običaju izvrće.

Mi ne možemo propustiti, da se ovo pitanje riešava onako, kako „Jedinstvo“ čini. Mi smo iztaknuli što bi vlada bila dužna, da unapred u ovom poslu poradi i tako do neke nadoknadi ono, što je do sada zapustila, a „Jedinstvo“ hoće da čini uslugu vladi i kaže, da to mu nije ona kriva, te nastavlja opravdavajuć vladu, a napadajuć Strekelja i Ožanića, jer su preporučivali lozu Colomb. rupeštris. To je „Jedinstvu“ dostala da njih napada, a vladu brani. Ali svakome, tko se iole bavi američkim lozama mora biti poznato, da je najveći njezin neprijatelj vapno. Kad se je filoksera usuljala u vapnenaste zemlje, stalo se je odmah misliti na lozu, koja bi u tim predjevima najbolje uspevala i na temelju istraživanja uzpostavilo se je, da između svih do sada poznatih vrsti i svrsti najbolje uspeva Colomb. rupe-

IZ UMJETNIČKOG SVIETA

Zagreb, 9. svibnja.

(Proslava 50. godišnjice smrti V. Lisinskoga - Za hrvatsko kazalište - Jubilarna izložba „društva umjetnosti“).

Dvojemu treba stati na kraj: izišti smrti tudjinske dramske i operetne družine i zaustaviti štetonosan rad naših putujućih kazališnih družtva. I jednom i drugom dade se doskočiti, ako se u Zagrebu uredi takova hrvatska opera i dramska družina, da vrstnoćom i brojem svojih sila zadovolji potrebama centrama i pokrajinskih gradova. Ili slavenski element Trsta, Rieka sa Sušakom, Osiek, Split, Karlova, Zadar, Sarajevo, Šibenik, Dubrovnik ne imadu takovih uvjeta, da bi mogli svako godine izdržavati jednu veću ili manju operu ili dramsku sezonu? Ne bi li se mogla upriključiti operna gostovanja u Beogradu i Sofiji, da se tako ideja o kulturnoj za-

jednici južnih Slavena i djelom provadja? Mislim, kad bi se djelovanje hrv. kazališta protegnulo i izvan Zagreba, da bi se moglo računati i na neku podporu občina i javnih zemaljskih fondova.

Svakako pitanje o uzpostavi hrvatske opere imalo bi se razpraviti, osim sa prije iztaknutih narodno-prosvjetnih momenata, i sa gledišta više umjetnosti. Uzpostavu opere u velikom stilu traži ne samo ista umjetnost, koja mora imati svoju palestru, već i umjetnički ukus boljih slojeva, koji se u velike razvija, ne ćemo li, da nam glazbena umjetnost okružljava i zamre.

Daleko nad savremenom hrvatskom glazbenom umjetnošću uzdiže se slikarstvo i kiparstvo, što se na jubilarnoj izložbi „društva umjetnosti“ iztječe na takovoj umjetničkoj visini, da ponosom možemo reći, e i mi hrvati imamo ne samo svoje umjetnike, već i svoju umjetnost. Za prve umjetničke izložbe, zatim za izdanja „Sa-

lona“ bijaše se razvila vrlo živa i strastvena polemika u prilog i proti modernoj struji u našim lepim umjetnostima. Tko je mislio, da će naši umjetnici, povučeni strujom modernizma, zabasati stranputicu, toga današnja izložba mora uvjeriti, da su naši umjetnici, otresav se okova starih škola i autoriteta, te udariv svaki svojim samostalnim smjerom daleko od tudjinskih utjecaja, ostali na domaćem pragu vjerni i uztrajni širitelji lepa i dobra. Žaliti je, da radi nekih osobnih zadjevica ne izložiše svojih radnja Bukovac, Rendić i Pavačić, pak Tišov i Bužan, jer tek onda imali bismo u istinu izložbu hrvatske umjetnosti. Izloženo je 236 radnja, te 8 skica slika opredieljenih za svečanu dvoranu vladinog odjela za bog. i nastavu, zatim više učeničkih radnja raznih slikarskih škola.

Umjetnike možemo dieliti u stariju i mlađu generaciju: tamo Čikoš, Crnčić,

Medović, Iveković, Frangeš, Valdec i dr.; amo Krizman, Meštrović, Vidović, Rački, Begerić itd. Uz radnje starije umjetničke generacije, uz Ivekovićeve portraite, Medovićeve historične slike, Crnčićeve pejzaže, Čikoševe alegorije itd., mlađa umjetnička generacija puni nas najvećim pouzdanjem i vjerom u sjajnu budućnost naše umjetnosti. Mladi Krizman zastupnik je sa 35 slika, studija i skica, a najljepša mu je „Večer na moru“ i „Posljednje sunce“. Krizman slika u žarkom plein-air-u, a uz Čikoševe radnje njegove simbolističke slike „Jesen“ „Zima“, „Mrtvo lišće“, koje se veoma svidjaju, jedini su plodovi prave secesije. U Bečiću, učeniku Crnčićevu, vidi se izvanredni talenat; Rački sa uljenom slikom „Na vratima smrti“ pobudio je obću pozornost; Filip Konrad izložio je nekoliko slika orientalskih stari i novorealističke škole; Šenoa nekoliko uspjelih pejzaža i nature morte. (Sledi).

stris. Ovu lozu vidili smo u vapnenastom tlu, gdje se bujno razvija u Novalji i Šibeniku, gdje ima u zemlji 72 % vapna, pa i u Kaštelim i to u zemljištu, u kojem, da je samo malo vlažnije, zaista bi i *Berlandieri* hibride bljediše.

Ali to nije smetalo „Jedinstvu“ a da ne uzburni naše težake, osobito Kaštelance. Štetu, koju je „Jedinstvo“ svojom pisanijom počinilo u Kaštelima, računava se na tisuće i tisuće kruna još ove godine, ne računajući buduće. Ovo pitanje, a da se u narodu ne ubija svaka dobra volja, moglo se je riješiti samo drugim načinom, tim više, što se suradniku „Jedinstva“ mislimo pružala prigoda za to, jer ako je on opazio, da *Colomb. rupestris* propada, njegova je bila dužnost da to javi predpostavljenu, što on nikada učinio nije, a učinio nije, jer *Colomb. rupestris* ne propada. Mi čekamo „Jedinstvo“, da nam navede ime i prezime posjednika i mjesto, gdje se nalazi vinograd u Kaštelim, na kome razasjeda *Colomb. rupestris* propada onako, kako ono tvrdi. Mi smo u Kaštelima čuli i vidili, da *aramon rupestris* bljedi i to na onakom zemljištu na kome se *Colomb. rupestris* modri. Iz ovoga ne možemo zaključiti, da za to *aramon rupestris* ne vriedi, da ga treba zbaciti.

U Šibeniku, kako je to dobro poznato suradniku „Jedinstva“, goje se na vapnenastom tlu, koje sadrži 72 % vapna, - dok Kaštelansko tlo ima samo 50-60%, - najbolje vrsti francuskih loza. Od ovih neke su jur propale, dok su neke modre da je divota. One, koje propadaju biti će zabačene, a zadržati će se samo one, koje u ovakovome zemljištu najbolje uspijevaju. Ovo su istina sve pokušaji, koje je vlada morala već davno prije učiniti. Ali na mjesto braniti vladu neumjestno zadrživati, bolje je za se prihvatimo ozbiljna rada, jer će narod biti haran samo onomu, tko mu pruži najbolju lozu. Loza ne raste na karti već na zemlji. Ako smo mi pohvalili rad gospodina Štrekelja i Ožanića, to smo učinili, jer smo tvrdo osvjedočeni, da su oni pravi i iskreni prijatelji naroda, a to ćemo učiniti uvijek dok budu zasluživali. Mi smo samo za istinu i pravicu, koja je, na žalost, „Jedinstvu“ zazorna.

John-Bullove brige.

Kao Bankova sjena bojanan rata uznemiruje olimpijske sne europskih diplomata. Slavenki kolos, Rusija, pred kojom su svi strepili, težkom mukom i velikim žrtvama jedva može da obrani svoj posjed na dalekom iztoku. Žuta se rasa budi, svjestna svoje snage prieti, da će zbaciti sa sebe jarum europskih prosvjetitelja.

Mukdenska je bitka potresla cijelim svijetom, rekao je francuzki ministar predsjednik Rouvier; te je ovim riečima izpovjedio, da su sve europske države zabrinute za svoje kolonije, da se boje izgubiti na jedanput one daleke bogate zemlje, koje su stekle bez velike muke i od kojih erpe, ne birajući sredstva, u ime kulture, tolika blaga.

Englezku za to najviše glava boli. Držala se je uvijek osamljena; ako je mogla, drugim je državama naškodila, pomogla nikad nije. Njezina je vlast razštrkana po svim djelovima svijeta. Ako je snadje nevolja da se u rat zaplete, zna da nema prijatelja, koji će je obraniti, svakome je štogod skrivila, svi će tražiti, da joj se osvete. Dosad je sretno prošla, ali je osjetila u okrajima sa nevoljnim Burima, koliko je teško ratovanje.

Nije čudo dakle, što su Englezi počeli ozbiljno tražiti odakle im pogibao prieti. Učestale za to u saveznim britanskim državama ovo zadnje vrieme brošure i govori, koji se bave mogućnošću rata. Lord Ellenborg i admiral sir Bonden-Smit najviše se boje Njemačke, koja je jako pojačala svoju ratnu i trgovačku mornaricu, te se može skoro takmiti s Englezkom. Po njima bi Njemačka sama bila u stanju prebaciti u Englezku 70.000 vojnika, što bi bilo dosta da bude osvojena, kad bi bile englezke ratne ladje zadržane od rata u kojoj dalekoj strani svijeta. Svuda u Englezkoj imade veliki broj stranaca; u samoj ratnoj mornarici do 40 hiljada tuđjih mornara, medju kojima će se lako naći pogibeljnih špiona. Da obrane obalu, rečena gospada predlažu podvodne mine i podvodne ladje, a da obezbiede svoj položaj na iztoku, što čvršći savez sa Japanom.

Po prilici isto misli i ministar Balfour, kako se vidi po njegovom zadnjem govoru. On se najviše boji, da bi Rusija mogla okrenuti svoje čete proti Indiji, i da bi joj Njemačka bila pri ruci.

Njemački car ne krije svoje antipatije prema Englezkoj. Jasno je njegovo nastojanje, da zamrsi i francuzko-englezki sporazum, i da privuče k sebi Francuzku. Po najnovijim vjestima rek' bi, da mu je to i uspjelo. Francuzka šalje svoje osobite poslanike na svatbu njemačkoga carevica. U pitanju Maroka rek' bi, da su se sporazumjeli, te je za to Delcassé povukao svoju dimisiju.

Vidi se dakle, da strah Englezke nije sasvim neopravdan, a i s Japancima, bojat se je, bit će prijateljstva samo do p' zdjele.

Ako se ove slutnje obistine, rusko-japanski rat nije nego prva igra težkog okršaja, koji će zapasti puno žrtava krvi i zlata. *fis.*

DOMAĆE VIESTI

Vjenčanje. Jučer u 10 sati u jutro vjenčao se je u crkvi „Gospa“ čestiti Hrvat i vriedni trgovac Gosp. Filip Ivanišević, brat vriednog D.n. Frane, sa dražestnom Gospodjicom Ankom Sunara. Naša srdačna čestitanja mladencima i rodbini!

Vič. g. Nadko Nodilo bio je na prolazku u našem gradu sa gospodjom.

Vladika Nikodem Milaš bio je, kako smo iz pouzdane strane obaviješteni, na 21. ovoga po vjesti iz Petrograda, odlikovan od ruskoga cara Nikole II ordenom sv. Ane I. reda. Čestitamo našem građaninu šibenčaninu na odlikovanju.

Liep sprovod je bio jutros Marici Ferrari, čestitoj djevojci, koju nemila smrt pokosi u najljepšom ovietu mladosti, u 18.oj godini!

Jučer iza duge bolesti preseli se u bolji svet naš mladi sokolić Tome Ilićić, član podmladka našeg obljubljenog „Sokola“. Po podne spravila mu se krasan sprovod, kojemu će prisustvovati četa i podmladak „Sokola“ sa „Šibenkom Glazbom“.

Vječni mu pokoj!

† **Andrija Bogdan.** Jučes nenadno preminuo je ovaj dobar starac i čestiti Hrvat, koji je vada izpovjedaao neustrajivo svoja načela, radi kojih je za burnih vremena znao i u tamnici čamit. Bila mu laka hrvatska zemlja, a ucviljenoj rodbini naše iskreno saučeeće.

Izlet Mandalinskog Sokola dneva 21. t. mj. u Krapanj izpao je krasno. Koli podmladak toli četa, izvršise razne vježbe bilo redovne bilo na spravama, na poduno zadovoljstvo gledaoca. Divili smo se gledati to mlado društvo, osobito pak

nam se svidio red, pravo bratstvo, što u njemu vladaju.

Zasluga ide u prvom redu, za napredak tog društva, njegova blagajnika vriednog i radnog g. A. Vlahovića. — Živili Mandalinski sokoli!

Opravdane zamjerke. — Listovi su podpunim pravom zamjerili predsjedniku prizivnog sudišta g. Gertscheru, što je držao u Zadru na talijanskom jeziku oprostno slovo nad liesom oplakanog Ladislava vit. Paitioni-a. Dok se i mi tome čudimo i kudimo taj postupak, konstatujemo, da je ovdje u sibeniku predsjednik Okružnog Sudišta g. Grisogono bio puno obzirniji, jer je on nad istim liesom progovorio najprije hrvatski, a onda i nekoliko rieči talijanski.

Al mi razumijemo g. Gertschera. On je govorio samo talijanski, da se ne zamjeri svojoj bližoj okolini, zadržanima, zaboravivši čak, da one rieči upravlja ču-yjku, koji nije bio nikada talijanac, — a za ono, što će narod u pokrajini o njemu reći, bijaše mu deveta brig-a. — Doista jako komodno!

„Jedinstvo“, Morpurgov i Stražičićev list, počelo šijavat. Izvinjava se, muči se, ali sve zaludu. Ni klevete ni izvrćenja više ne pomažu. Ne će ono jado da prizna tko je tužio. Pregledba je shledila veli „Jedinstvo“ uslied pisanja novina. Ne, nije tako Antonije! Pregledba je shledila uslied tužbe Sime Borčila i Petra Škarice. Ta tužba, kako smo već rekli, sastojala je od 13 točaka, ta tužba je nosila sve ono što je i „Jedinstvo“ pisalo, a sada — *poslie revizije* — jado „Jedinstvo“ mora da šija, mora da se izvinjava.

Ipak i još laže, i još klevete. Laže kad piše, da su „oklevetani“ u oči g. načelnika pobili njeke stvari. Sve je obratno bilo. Ali ne ćemo o tom pisat. Doći će sve s vremenom na vidjelo. Što se tiče *posla* Sime Borčila ovom je u lice rečeno, da će se o tom *poslu razpravljati na drugom mjestu*.

„Jedinstvo“ klevete. Medju ostalim nek mu služi kao odgovor, ono što mu o tobožnjoj misiji g. Kovačeva poručuje „Narodni List“ — „Dužni smo da na ovu podvalu odvatimo: 1. Zastupnik J. Biankini nije u Zadru, već u Beču. 2. G. Kovačev došao je u Zadar, da doprati svoju sestru, a suprugu prof. P. L. Biankinia, koja je bila u Šibeniku u posjete teško boleštnom otcu. 3. G. Kovačev došao je u Zadar u četvrtak u večer u 7 1/2, a krenuo je iz Zadra u petak u 7 u jutro. 4. U koliko mi čujemo, občina šibenska, poslie pregleda g. Radića, ne trebujie ničije pomoći ni posredovanja“. Za danas dosta.

Ivan Battigelli od god. 12 pao je u more preko jučer. Izvadio ga Ante Peršen.

Nepoznati lupeži jučer su pokrali g. Marku Drezgi nekoliko zlatnih predmeta i nešto novaca.

Bacio se s prozora. Prošle noći Govejčić Mijo pk. Petko iz Kieva, občine Vrljičke, bacio se s prozora ovađšnje pokrajinske bolnice. Uslied pada nastupila je smrt. Bilo mu je 53 god. vjere katoličke, oženjen, težak, a trpio je od želuca i neprestano bolovao. U bolnici mu je i sin.

Kancelarno osoblje na sudu. Tuže nam se mali broj kancelarnog osoblja, jer da najmanji Sud u Dalmaciji ima razmjerno više osoblja od Šibenskog Okružnog Suda.

Danomirno rad se povećava, dok od osnove Okružnog Suda u Šibeniku, pa do danas osoblje je sniženo za 1/2. Pisari pokrivaju mjesta kancelista, a da svjestno vrše dužnost, to im priznaju i starešine, dok ih se plaća kao najniže poslužnike. Ima ih su 5 godina službe, te uzprkos zakonu, koji propisuje iza trogodišnjeg službovanja promaknuće ili povisak plaće, još su dnevnjari.

Uvakav postupak da ne odgovara propisim zakona, a da ne dolikuje ni pravdi.

Primili smo sa zahvalnošću: *Je li glagolica pravo svih Hrvata?* — O ovom velevažnom i najaktuelnijem našem domaćem pitanju, izašlo je ovih dana u Zadru tiskom „Katoličke hrvatske tiskarne“ omašna razprava od 15 štampanih araka. Pisac dokazuje, da je to pravo neprieporno. U razpravi, uz ostale riešene teze, a sve udešene prema glavnom cilju, dokazuje se, čega još u koliko znamo nije nitko nikad nit pokušao da do-

kaže, da je sv. Metod bio ne samo redoviti ordinarij banovinskih hrvata, nego i dalmatinskih i da su već u njegovo doba sve hrvatske zemlje uživale glagolicu. Dokazuje takodjer, da je to bila i volja ondašnjih Papa, koji su u svem išli sv. Metodu na ruku.

Kako pisac dokazuje, ako bi se u Rimu ovaj put odlučilo što nepovoljna, Rim bi se tim izneyerjio svojim tradicijama. Za svaki slučaj dobro je, da mi Hrvati poviestno i pravno znamo, koliko i na što imamo pravo.

Dok vruće preporučamo svakome, koji može potrošiti dvie krune, da tu knjigu nabavi, stavljamo na srce upravi „Hrvatske knjižarnice“ u Zadru, da uzme u nakladi i što prija izda u svet drugi dio „Borbe za glagolicu“ remek-djela vriednog i radnog i za našu glagolicu toli zaslužnog Don Ive Prodana, koji uz najbolju volju nije u stanju, da sam podnese tako ogroman trošak.

Iz Vodica se tuže na Opravnika Ugarsko-Hrvatskog parobrodarskog društva, da na zahtjev stranaka ne izpušta pravilna računa o prevozu robe; da skoro pri svakom dolasku parobroda zbi-vaju se sablaznjivi prizori. Tako u ponedjeljak 22 tek. zamjenik opravnika tako se sablaznjivo ponašao sa istim kapetanom parobroda „Duna“ potvarajući ga „lupežom“ itd., da je kapetan napokon izgubio Jobovo uztrpljenje i dao izbaciti iz parobroda predstavnika opravništva društva komu služi. Uprava Hrvatskog Ugarskog društva morala bi već jednom osloboditi občinstvo od ovakova opravnika.

Našim vinogradarima u gradu i okolici preporučamo, da ne slušaju one, koji im šire zle glasove o amerikaniskim lozama uslied piskaranja „Jedinstva“, već nek prionu ozbiljno na rad oko obnove vinograda, ako ne će da ostanu do par godina bez kapi vina. Upozorujemo ih takodjer na naš članak u današnjem broju, koji se tim predmetom bavi.

VI. kongres slavenskih novinara. Na 14. 15. i 16. o. mj. po drugi put se sastadoše slavenski novinari na obalama našeg mora. prvi put u Dubrovniku, a sada u Voloskom — Opatiji. Kongresu je učestvovalo oko 150 novinara, koji su na prvom sastanku birali predsjednika ljubljanskog načelnika Hribara, I. podpredsjednikom Gjalškoga, a II. poljskog pisca Zdziechowskoga.

Naše Brzojapke.

RIM, 22. Danas je Papa primio u audijenciju šibenskog biskupa D.r. Pulišića.

TOKIO, 23. O operacijama obiju flota nema nikakvih vjesti.

BEČ, 24. Poslie konferencije sa ministrom Burianom grof Andrassy došao je ovdje i bio je primljen u audijenciju kod kralja.

BUDIMPEŠTA, 24. U ovađšnjim političkim krugovima nepetošću se očekuje izpadak Andrassyjeve audijencije i od nje su mnogo očekuje u pogled izravananja krize.

PARIZ, 23. Vjest o smrti Roždestvenskovoij nije istinita, te se najodlučnije oprovrgava.

HRVATI I HRVATICE!

Spomenite se Istre, kupujući sve-djer samo žigice, papir i narodne biljege „družbe Sv. Ćirila i Metode“. * * * * *

== OGLAS. ==

Sumpora dva put rafiniranog sa markom konj vrec_a od 50 kg. po f. 3:30 = Galice upravo engleske po 29 novč. kg. može se dobit kod PIA TERZANOVIĆ-A.